

Název kurzu: Vývojová psychologie SPP 210

Termín: zimní semestr 2004/2005

Rozsah: 1/1

Určeno pro: bakalářský stupeň

Kredity: B

Anotace: Náplní kurzu je přiblížení základních teorií týkajících se vývoje člověka, jeho chování, charakteristika jednotlivých období vývoje (stav psychických funkcí i specifické problémy daného stádia) se záměrem orientace v chování člověka a přístupu k němu s následným možným využitím v rámci sociální práce.

Ukončení: esej, písemný test

Doporučení: - souvisí se sociální psychologií a úvodem do sociologie
- určeno zejména pro posluchače SPSP

1. Úvod do studia vývojové psychologie

- předmět a metoda vývojové psychologie
- vymezení předmětu VP- možné přístupy
- metody VP

2. Prenatální období

- fáze oplození, embryonální období, fetální období

3. Novorozenecké období

- charakteristika vývoje psychologických procesů
- chování novorozence
- vztah k matce

4. Kojenecký věk

- charakteristika 1. roku života
- rozvoj poznávacích procesů
- proces socializace

5. Období batolete

- motorické dovednosti
- rozvoj poznávacích procesů, řeči, osobnosti batolete
- socializace v batolecím věku

6. Předškolní věk

- vývoj poznávacích procesů
- rozvoj dětské identity
- proces socializace

7. Školní věk

- nástup do školy - školská zralost
- charakteristiky mladšího a středního školního věku
- proces socializace

8. Období dospívání - adolescence

- rozvoj poznávacích procesů, jeho prožívání
- tělesná proměna jedince
- rozvoj identity

9. Adolescence

- pojetí vlastního těla
- vývoj identity
- proces socializace

10. Období mladé dospělosti

- definice dospělosti, charakteristika období
- rozvoj poznávacích procesů
- proces socializace

11. Období střední dospělosti

- tělesné změny
- profesní role, proměna sociálních rolí (partnerské a rodičovské)
- identita jedince středního věku

12. Období starší dospělosti

- tělesné změny související se stárnutím, poznávací procesy
- profesní role a změny sociálních rolí
- partnerský život a identita stárnoucího jedince

13. Stárnutí a stáří

- obecná charakteristika období

14. Období raného stáří

- fyzické i psychické změny ve stáří (včetně postojů a chování starých lidí)
- odchod do důchodu
- partnerství a rodinné vztahy

15. Období pravého stáří

- charakteristika závažnějších změn psychiky
- životní styl
- otázka umírání a smrti

Literatura:

- Alan, J. (1989): Etapy života očima sociologie. Pyramida, Praha
- Bouchalová, M. (1982): Vývoj během dětství a jeho ovlivnění. Avicenum, Praha
- Dainovsová, S. (1995): Jak přežít dospívání svých dětí. Portál, Praha
- Haškovcová, H. (1989): Fenomén stáří. Panorama, Praha
- Heidbrink, H. (1997): Psychologie morálního vývoje. Portál, Praha
- Helus, Z. (1973): Psychologické problémy socializace osobnosti. SPN, Praha
- Horská, P. a kol. (1990): Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy. Pyramida, Praha
- Langmeier, J. (1991): Vývojová psychologie pro dětské lékaře. Avicenum, Praha
- Macek, P. (1999): Adolescence. Portál, Praha
- Matějček, Z. (1986): Rodiče a děti. Avicenum, Praha
- Matějček, Z. (1994): Co děti nejvíc potřebují. Portál, Praha
- Matějček, Z. (1994): O rodině vlastní, nevlastní a náhradní. Portál, Praha
- Matoušek, O. (1993): Rodina jako instituce a vztahová síť. Slon, Praha
- Možný, I. (1990): Moderní rodina. Praha
- Piaget, J.; Inhelderová, B. (1970): Psychologie dítěte. SPN, Praha
- Říčan, P. (1990): Cesta životem. Pyramida, Praha
- Taxová, J. (1987): Pedagog.-psychologické zvláštnosti dospívání. SPN, Praha
- Vágnerová, M. (2000): Vývojová psychologie. Portál, Praha